Vlaams Parlement

1179 (2016-2017) – Nr. 1
ingediend op 23 mei 2017 (2016-2017)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het protocol,
ondertekend te Brussel op 11 november 2016,
betreffende de toetreding van Ecuador
tot de handelsovereenkomst
tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds,
en Colombia en Peru, anderzijds,
ondertekend in Brussel op 26 juni 2012*

* De bijlage bij dit ontwerp van decreet is te vinden op de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be

verzendcode: BUI

INHOUD

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet..... 9

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 13

Advies van de Raad van State 19

Ontwerp van decreet..... 27

Bijlage: Tekst van het protocol (bijlage te vinden op de dossierpagina van het document op www.vlaamsparlement.be)

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene toelichting

1. Samenvatting

De handelsovereenkomst van 26 juni 2012 vormt een mijlpaal in de handelsbetrekkingen tussen de Europese Unie (EU) en de Andesgemeenschap. Deze overeenkomst creëert het kader voor een sterke toename van handel en investeringen. In een toetredingsclausule worden de andere leden van de Andesgemeenschap gestimuleerd om deel te nemen aan de handelsovereenkomst, zodra zij zich daartoe in staat achten. De onderhandelingen met Ecuador over de toetreding van dat land tot de handelsovereenkomst zijn op 17 juli 2014 voltooid.

Dit ontwerp van instemmingsdecreet kadert in de strategische doelstelling 'Een vrijere en eerlijkere internationale handel is gunstig voor de Vlaamse economie' uit de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking.

2. Situering

Ecuador is een land in het noordwesten van Zuid-Amerika. Het land grenst aan Colombia, Peru en aan de Stille Oceaan. Het land maakte deel uit van het rijk van de Inca's voor de komst van de Spaanse veroveraars. In 1830 werd Ecuador een onafhankelijke republiek. Nadien volgden verschillende periodes van politieke instabiliteit. In april 2017 werd Lenin Moreno verkozen tot president. Lenin Moreno was jarenlang vicepresident onder aftredend president Rafael Correa. Het beleid van voormalig president Rafael Correa wordt dan ook voortgezet.

De bevolking is etnisch zeer divers. Ecuador is een van de landen van Zuid-Amerika met de meeste armoede.

Ecuador maakt deel uit van de Andesgemeenschap. Dit is een subregionale organisatie die in 1969 opgericht werd door het akkoord van Cartagena en die bestaat uit Bolivia, Colombia, Ecuador, Peru en Venezuela. De EU onderhoudt goede betrekkingen met de Andesgemeenschap door middel van een politieke dialoog, samenwerking op velerlei gebieden en een gunstig handelsregime. De politieke dialoog die is gebaseerd op de in 1996 ondertekende verklaring van Rome, zal worden versterkt en geïnstitutionaliseerd door de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap (EG) en de Andesgemeenschap die op 15 december 2003 werd ondertekend, maar nog niet in werking is getreden. Dialoog vindt ook plaats in het kader van de institutionele betrekkingen tussen de EU en de Rio-groep.

Op het vlak van buitenlandse handel bekleedde Ecuador in 2016 de 106e plaats op de lijst van Vlaamse exportbestemmingen met een totale uitvoer van 67,3 miljoen euro. De Vlaamse import uit Ecuador bedroeg in 2016 ongeveer 234,8 miljoen euro, wat goed was voor een 69e plaats.

De handelsovereenkomst kan de handelsrelaties met Ecuador verder uitdiepen en bevorderen.

3. Inhoud

De overeenkomst van 2012 vormt een mijlpaal in de handelsbetrekkingen tussen de EU en de Andesgemeenschap. Zij beoogt de afschaffing van hoge tarieven, het elimineren van technische handelsbelemmeringen, het liberaliseren van

de dienstenmarkten, het beschermen van waardevolle geografische aanduidingen uit de EU, het openstellen van de markten voor overheidsaanbestedingen, het opnemen van verbintenissen over de handhaving van arbeids- en milieunormen en het aanbieden van doeltreffende en snelle procedures voor de beslechting van geschillen.

Artikel 329 van deze overeenkomst voorziet in de mogelijkheid dat andere lidstaten van de Andesgemeenschap tot de overeenkomst toetreden. In deze toetredingsclausule worden de andere leden van de Andesgemeenschap gestimuleerd om deel te nemen aan de handelsovereenkomst, zodra zij zich daartoe in staat achten.

De toetreding tot de handelsovereenkomst laat Ecuador toe om te profiteren van betere toegang tot de EU voor haar belangrijkste exportmarkten, namelijk visserij, bananen, snijbloemen, koffie, cacao, fruit en noten. De voorwaarden van de nieuwe regeling gaan verder dan het eenzijdige EU-stelsel van algemene preferenties, waarvoor Ecuador niet langer in aanmerking komt. De overeenkomst voorziet in een kader voor Ecuadoraanse en Europese handelaren en investeerders en zal eveneens bijdragen aan de regionale integratie in een van de snelst groeiende markten voor Europese bedrijven in Latijns-Amerika. De overeenkomst zal ook zorgen voor betere toegang tot de Ecuadoraanse markt voor belangrijke EU-exportdomeinen. Ecuador zal 96,8% van haar tarieflijnen liberaliseren binnen een termijn van tien jaar. Dit komt overeen met 99,5% van de gemiddelde handel tussen de EU en Ecuador.

Het protocol creëert een stabiele en voorspelbare omgeving die de handel en investeringen aan beide zijden zal bevorderen en diversifiëren.

Het toetredingsprotocol bestaat enerzijds uit het protocol tussen de EU-lidstaten, Colombia en Peru en Ecuador betreffende de toetreding van dat land tot de handelsovereenkomst tussen de EU en Colombia en Peru, en anderzijds uit 20 bijlagen.

4. Procedureverloop

4.1. Totstandkoming

In juni 2007 startten onderhandelingen tussen de EU en de Andesgemeenschap met het oog op het sluiten van een associatieovereenkomst inzake politieke dialoog, samenwerking en handel. Onenigheid tussen de Andesstaten over de aanpak van een aantal belangrijke handelsaspecten leidde een jaar later tot een schorsing van de besprekingen.

De Europese Commissie stelde op 17 december 2008 aan de Raad van de EU voor om het onderhandelingsmandaat te wijzigen. Op 19 januari 2009 kreeg de Europese Commissie een mandaat om te onderhandelen over een handelsovereenkomst met de landen die de algemene doelstellingen van een evenwichtige, ambitieuze en alomvattende overeenkomst in overeenstemming met de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), delen. Colombia, Ecuador en Peru verklaarden zich bereid om te onderhandelen, maar Bolivia toonde geen belangstelling. Nadat Ecuador had afgehaakt, werd enkel met Colombia en Peru verder onderhandeld.

De ministers van buitenlandse zaken van de EU hebben op de Raad Buitenlandse Handel van 16 maart 2012 politieke goedkeuring gegeven aan de handelsovereenkomst met Colombia en Peru. De handelsovereenkomst werd op 26 juni 2012 in Brussel ondertekend. Het Europees Parlement heeft zijn instemming gegeven op 11 december 2012. De overeenkomst met Peru is per 1 maart 2013 en met Colombia per 1 augustus 2013 in voorlopige werking getreden.

Artikel 329 van de handelsovereenkomst voorziet in de mogelijkheid dat andere lidstaten van de Andesgemeenschap tot de overeenkomst toetreden. De onderhandelingen met Ecuador over de toetreding van dat land tot de handelsovereenkomst tussen de EU en Colombia/Peru zijn op 17 juli 2014 voltooid. De tekst van het protocol werd, overeenkomstig artikel 329, §4, van de handelsovereenkomst, goedgekeurd door het Handelscomité tijdens zijn bijeenkomst van 8 februari 2016.

4.2. Gemengd karakter en ondertekening

Tijdens zijn vergadering d.d. 26 maart 2015 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van het protocol vast. Zowel de federale overheid als de gewesten en de gemeenschappen oefenen hun bevoegdheden uit. In zijn brief van 9 juli 2015 deelde de voorzitter van de ICBB aan de minister-president van de Vlaamse Regering mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd, zodat het verslag definitief is goedgekeurd.

De WGV besliste ook de overeenkomst te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EU en derde landen.

4.3. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

In zijn brief van 18 april 2016 liet de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) weten geen advies te formuleren vanuit selectiviteitsoverwegingen en omwille van de beperkte beleidsimpact.

4.4. Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State, afdeling Wetgeving bracht advies uit op 25 april 2017 met kenmerk 61.112/VR.

a) Vermelding van de Franse Gemeenschapscommissie

De Raad van State verwijst naar zijn eerdere opmerkingen dat de verwijzing in de aanhef naar de gemeenschappen en gewesten zo moet worden opgevat dat ze ook slaat op de Franse Gemeenschapscommissie (FGC), aangezien die ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet bevoegdheden van de Franse Gemeenschap uitoefent, en dat met het oog op de rechtszekerheid het beter was geweest dat dit uitdrukkelijk in de aangehaalde formule was vermeld.

Zoals de Vlaamse Regering reeds eerder als reactie op soortgelijke opmerkingen stelde, berust de opvatting van de Raad van State dat de FGC bij de ondertekening van gemengde verdragen zou moeten worden vermeld, niet op een juridische grond maar op een opportuniteitsoverweging. De grondslag van de vermelding van de gemeenschappen en de gewesten is immers het samenwerkingsakkoord gemengde verdragen van 8 maart 1994 en de op grond daarvan in de ICBB uitgewerkte ondertekeningsformules. De FGC is echter geen partij bij dit samenwerkingsakkoord, en er is geen juridische verplichting om de FGC op dezelfde manier bij de totstandkoming van gemengde verdragen te betrekken als de gemeenschappen en de gewesten.

Artikel 167 van de Grondwet, dat bij de totstandkoming van verdragen het beginsel ‘in foro interno, in foro externo’ huldigt en gelijktijdig met artikel 138 van de Grondwet over de overdracht van bevoegdheden door de Franse Gemeenschap aan de FGC werd aangenomen, voorziet niet in een internationale bevoegdheid

van de FGC, en de FGC is ook geen partij bij de samenwerkingsakkoorden rond buitenlands beleid. In een deel van de Franstalige rechtsleer stelt men dat dit "een loutere vergetelheid" zou zijn van de grondwetgever (R. Witmeur, La Commission Communautaire Française: une copie à revoir pour un État fédéral achevé?, Brussel, Bruylant, 1995, 62). Een deel van de rechtsleer analyseert het feit dat in artikel 167 van de Grondwet geen sprake is van verdragsluitende bevoegdheden voor de FGC dan ook terecht als een verschil in behandeling gestoeld op de Grondwet zelf, die dus geen ontoelaatbare discriminatie uitmaakt in vergelijking met de gemeenschappen en gewesten (M. Leroy & A. Schaus; "Les relations internationales", in X, Les réformes institutionnelles de 1993. Vers un fédéralisme achevé?, Brussel, Bruylant, 1994, 40 en verder).

De Vlaamse Regering is inderdaad van oordeel dat er geen principieel bezwaar bestaat tegen een verschillende benadering door de grondwetgever van de gemeenschappen en de gewesten, die op grond van artikel 1 van de Grondwet de constituerende delen zijn van de federale staat, en een afgeleide instantie zoals de FGC, net zoals dat verschil overigens gemaakt wordt voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Zij ziet dus ook geen noodzaak om de bestaande verdragspraktijk aan te passen.

b) Voorlopige toepassing

Tot slot merkt de Raad op dat overeenkomstig artikel 27, leden 4 tot 6, de mogelijkheid bestaat om het protocol voorlopig toe te passen. De Raad verwijst hierbij naar de eerder gemaakte opmerkingen inzake artikel 330 van de handelsovereenkomst in zijn advies van 29 juni 2015 met kenmerk 57.586/1.

De EU kan de in artikel 27, leden 4 tot 6, van het protocol, en in artikel 330, lid 3, van de handelsovereenkomst, bedoelde kennisgeving 'van de voltooiing van de interne procedures die nodig zijn om deze overeenkomst voorlopig toe te passen' slechts doen in de mate, en pas nadat, de parlementaire instemming in overeenstemming met artikel 167, §3, van de Grondwet, werd verleend door alle betrokken parlementen. Dit betekent dus dat vertraging in de instemming door één of meer van de Belgische parlementaire vergaderingen bijgevolg ook een beperking met zich meebrengt van de mogelijkheden voor de Europese Unie en haar lidstaten als een geheel om de betrokken overeenkomst voorlopig toe te passen. De Raad van State beveelt dan ook aan om de parlementaire instemmingsprocedure zo snel mogelijk op te starten en te voltooien.

De Vlaamse Regering erkent het probleem, en is van oordeel dat de enige oplossing erin bestaat dat het protocol zo snel mogelijk geratificeerd wordt.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1 stelt dat Ecuador partij wordt bij de handelsovereenkomst van 26 juni 2012.

Artikel 2 stelt dat de bepalingen van de handelsovereenkomst worden gewijzigd overeenkomstig de bepalingen van bijlage I bij het protocol.

De artikelen 3 tot en met 25 betreffen de aanpassingen van de bijlagen van de handelsovereenkomst met betrekking tot de lijsten inzake tariefafschaffing, definitie van het begrip 'producten van oorsprong', landbouwvrijwaringsmaatregelen, sanitaire en fytosanitaire maatregelen, handel in diensten, vestiging en elektronische handel, overheidsopdrachten en geografische aanduidingen.

Overeenkomstig artikel 26 worden de gemeenschappelijke verklaringen van Ecuador en de EU bij dit protocol toegevoegd aan de gemeenschappelijke verklaringen bij de handelsovereenkomst.

Artikel 27 bepaalt dat het protocol door de overeenkomstsluitende partijen moet bekrachtigd of goedgekeurd worden overeenkomstig hun eigen procedures. De akten van bekrachtiging of goedkeuring worden neergelegd bij het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie. Het protocol treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de laatste akte van bekrachtiging of goedkeuring neergelegd wordt.

Artikel 28 stelt dat het protocol opgesteld is in alle EU-talen en dat alle teksten gelijkelijk authentiek zijn.

Overeenkomstig artikel 29 maken het protocol en de daar bijhorende bijlagen integraal deel uit van de handelsovereenkomst van 26 juni 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012.

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

Advies

Handelsovereenkomst EU - Ecuador

Brussel, 18 april 2016

SERV_20160418_handelsovereenkomst_EU_Ecuador_ADV.docx

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

Handelsovereenkomst EU - Ecuador

.

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds

Adviesvrager: Geert Bourgeois - Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Ontvangst adviesvraag: 6 april 2016

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 18 april 2016

Contactpersoon: Ria Van Peer - rvpeer@serv.be

SERV
sterk door overleg

De heer Geert BOURGEOIS
Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 19
1000 BRUSSEL

contactpersoon	**ons kenmerk**	**Brussel**
Ria Van Peer rvpeer@serv.be	SERV_Raad_20160418_handelsovereenkomst_EU_Ecuador_ADV	18 april 2016

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds

Mijnheer de minister-president

Op 6 april 2016 vroeg u de SERV om advies over bovenvermeld voorontwerp van decreet.

De SERV besliste vanuit selectiviteitsoverwegingen en omwille van de beperkte beleidsimpact om hierover geen advies te formuleren.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Karel Van Eetvelt
voorzitter

SERV_20160418_handelsovereenkomst_EU_Ecuador_ADV.docx

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 61.112/VR
van 25 april 2017

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest 'houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012'

Op 9 maart 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen, [(*)] een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012'.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 20 april 2017. De verenigde kamers waren samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, voorzitter, Pierre VANDERNOOT, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH, Luc DETROUX, Wouter PAS en Wanda VOGEL, staatsraden, Marc RIGAUX, Michel TISON, Sébastien VAN DROOGHENBROECK en Jacques ENGLEBERT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier en Charles-Henri VAN HOVE, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Xavier DELGRANGE, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 april 2017.

*

[1] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

1. Het voorontwerp strekt tot instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, 'betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012', wat betreft de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Het protocol strekt tot het aanbrengen van een reeks technische wijzigingen aan de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012, en de bijhorende bijlagen en verklaringen (hierna: de Handelsovereenkomst), om de toetreding van Ecuador tot die overeenkomst mogelijk te maken.

De Handelsovereenkomst is een gemengde overeenkomst die "benevens op federale bevoegdheden, ook betrekking [heeft] op gewest- en gemeenschapsaangelegenheden"[1]. Bijgevolg moet ook het voorliggende protocol, dat de Handelsovereenkomst wijzigt en aanvult, als een volledig gemengd verdrag worden beschouwd, dat betrekking heeft op de bevoegdheden van de federale overheid, en van de gemeenschappen en de gewesten.

ONDERTEKENING

2.1. Het protocol werd voor het Koninkrijk België ondertekend met vermelding van de volgende formule:

> "Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
>
> Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
>
> Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt."

[1] Adv.RvS 53.600/VR/V van 8 maart 2013 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 23 september 2013 'zur Zustimmung zu dem Handelsübereinkommen zwischen der Europäischen Union und ihren Mitgliedstaaten einerseits sowie Kolumbien und Peru andererseits, geschehen zu Brüssel am 26. Juni 2012', punt 1, *Parl.St.* D.Parl., 2012-13, nr. 189/1. Zie, wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest betreft, ook adv.RvS 57.586/1 van 29 juni 2015 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 27 november 2015 'houdende instemming met de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend te Brussel op 26 juni 2012', *Parl.St*. Vl.Parl. 2015-16, nr. 488/1.

2.2 De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft al bij herhaling opgemerkt[2] dat de aangehaalde bewoordingen zo moeten worden opgevat dat ze ook slaan op de Franse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, aangezien die ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet bevoegdheden van de Franse Gemeenschap uitoefent. Met het oog op de rechtszekerheid was het echter beter geweest dat dit uitdrukkelijk in de aangehaalde formule was vermeld.[3]

ONDERZOEK VAN HET PROTOCOL

3.1 Artikel 27, leden 4 tot 6, van het protocol maakt het mogelijk om de overeenkomst voorlopig toe te passen. De bepaling luidt als volgt:

> "4. Niettegenstaande lid 3 komen de partijen overeen dat dit protocol voorlopig kan worden toegepast, in afwachting van de afronding van de interne procedures van de EU voor de inwerkingtreding ervan. De voorlopige toepassing van dit protocol tussen de EU en elk overeenkomstsluitend Andesland gaat in op de eerste dag van de maand na de datum van ontvangst door de depositaris van:
>
> a) de kennisgeving van de EU dat de voor dat doel vereiste procedures zijn voltooid, en
>
> b) het ratificatie-instrument van elk overeenkomstsluitend Andesland, overeenkomstig zijn respectieve procedure en wetgeving.
>
> 5. Deze kennisgevingen worden gericht aan de secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie, die depositaris van dit protocol is.
>
> 6. Indien een bepaling uit de overeenkomst in overeenstemming met lid 4 door de partijen in afwachting van de inwerkingtreding van dit protocol wordt toegepast, wordt elke verwijzing in die bepaling naar de datum van inwerkingtreding van dit protocol beschouwd als verwijzing naar de datum met ingang waarvan de partijen overeenkomen die bepaling overeenkomstig lid 4 toe te passen."

[2] Zo ook in adv.RvS 52.275/VR/1/2 van 27 november 2012 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 31 mei 2013 'tot instemming met het protocol over de bezwaren van het Ierse volk ten aanzien van het verdrag van Lissabon, ondertekend in Brussel op 13 juni 2012', *Parl.St.* Vl.Parl. 2012-13, nr. 1934/1, pp. 25-26, opmerking 3.

[3] Zie reeds adv.RvS 27.270/4 van 18 maart 1998 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Franse Gemeenschapscommissie van 18 juni 1998 'portant assentiment à l'accord de coopération entre la Communauté française de Belgique et la Commission communautaire française de la Région de Bruxelles-Capitale relatif aux modalités d'exercice des Relations internationales de la Commission communautaire française', (*Parl.St.* Verg.Fr.Gem.Comm. 1997-98, nr. 63/1). De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van haar kant behoort niet uitdrukkelijk te worden vermeld, aangezien ze slechts beperkte bevoegdheden heeft op internationaal gebied en ze met name niet bevoegd is om verdragen te sluiten (zie artikel 135 van de Grondwet, artikel 63 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 'met betrekking tot de Brusselse instellingen' en artikel 16, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen').

3.2. De geciteerde bepaling is een verdere uitwerking van de mogelijkheid van voorlopige toepassing die reeds opgenomen is in artikel 330 van de Handelsovereenkomst. Dat artikel gaf aanleiding tot de onderstaande opmerkingen van de Raad van State, afdeling Wetgeving:

> "3.3.1. Artikel 330, lid 3, van de Handelsovereenkomst voorziet in een voorlopige toepassing van deze laatste[4]. Rekening houdend met de omschrijving van de begrippen "partij" en "partijen", in artikel 6, lid 1, van de Handelsovereenkomst[5], bestaat de mogelijkheid om de Handelsovereenkomst eventueel ook voorlopig toe te passen in aangelegenheden die niet behoren tot de (exclusieve) bevoegdheden van de Europese Unie, zoals bepaald in het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
>
> 3.3.2. In verband met de voorlopige toepassing van verdragen merkte de Raad van State, afdeling Wetgeving, in een recent advies[6] het volgende op:
>
> 'Krachtens artikel 167, § 3, van de Grondwet hebben verdragen eerst gevolg nadat zij de instemming van de betrokken Parlementen hebben verkregen.[7]
>
> Met een voorlopige toepassing van het zetelakkoord wordt vooruit gelopen op de instemming ermee van het Vlaams Parlement en wordt het Parlement voor de keuze gesteld ofwel de voorlopige toepassing te bekrachtigen, ofwel, in geval van niet-instemming, de Belgische Staat tegenover de medeondertekenaar van de Overeenkomst in een delicate positie te plaatsen. Dat is een beperking op het recht van het Vlaams Parlement om vrij te oordelen of het al dan niet zijn instemming kan verlenen.
>
> Bovendien is het zo dat, ook al zou de instemming van het Vlaams Parlement tot gevolg hebben dat het eerder tot stand gekomene wordt bevestigd, de overeenkomst in het interne recht geen gevolg kan hebben alvorens die instemming is gegeven, hetgeen tot moeilijkheden kan leiden. Dat is enkel niet het geval zo er voor een verdragsconforme toepassing in de praktijk reeds binnen het bestaande juridische kader een voldoende grondslag voorhanden is.
>
> Bij gebreke aan een regeling in het Belgische recht voor de voorlopige toepassing van internationale verdragen, kan het hanteren van het instrument van voorlopige

---

[4] *Voetnoot 15 van het geciteerde advies*: Artikel 330, lid 3, van de Handelsovereenkomst luidt: "Onverminderd lid 2 kunnen de partijen deze overeenkomst geheel of gedeeltelijk voorlopig toepassen. Elke partij stelt de depositaris en alle andere partijen in kennis van de voltooiing van de interne procedures die nodig zijn om deze overeenkomst voorlopig toe te passen. De voorlopige toepassing van deze overeenkomst tussen de EU en een overeenkomstsluitend Andesland gaat in op de eerste dag van de maand na de datum van ontvangst door de depositaris van de laatste kennisgeving door de EU en dat overeenkomstsluitende Andesland."

[5] *Voetnoot 16 van het geciteerde advies*: Artikel 6, lid 1, van de Handelsovereenkomst luidt: "Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt verstaan onder:
- 'partij': de Europese Unie of haar lidstaten of de Europese Unie en haar lidstaten, binnen de grenzen van hun respectieve bevoegdheden zoals deze voortvloeien uit het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna 'EU' genoemd), of elk van de overeenkomstsluitende Andeslanden;
- 'partijen': de EU, enerzijds, en elk van de overeenkomstsluitende Andeslanden, anderzijds."

[6] *Voetnoot 17 van het geciteerde advies*: Adv.RvS 53.064/VR/1/4 van 6 mei 2013 over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest 'tot instemming met het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Europese Unie over de voorrechten en immuniteiten van het Secretariaat van de Parlementaire Assemblee van de Unie voor de Mediterrane Regio, ondertekend in Brussel op 10 juli 2012', opmerking 3.2.

[7] *Voetnoot 18 van het geciteerde advies*: *Voetnoot 4 van het geciteerde advies*: Alhoewel artikel 167, § 3, van de Grondwet enkel betrekking heeft op de verdragen waarin aangelegenheden worden geregeld die uitsluitend tot de gemeenschaps- en gewestbevoegdheid behoren, geldt de erin opgenomen regel, gelet op de onderlinge samenhang tussen de paragrafen 2 tot 4 van dat artikel, eveneens ten aanzien van de gemengde verdragen.

toepassing tot praktische en juridische moeilijkheden aanleiding geven. In elk geval verdient het aanbeveling de parlementaire instemmingsprocedure zo snel als mogelijk op te starten en te voltooien, (…)'.

3.3.3. Uit wat voorafgaat volgt dat de Europese Unie de in artikel 330, lid 3, van de Handelsovereenkomst bedoelde kennisgeving 'van de voltooiing van de interne procedures die nodig zijn om deze overeenkomst voorlopig toe te passen' slechts kan doen in de mate, en pas nadat, de parlementaire instemming in overeenstemming met artikel 167, § 3, van de Grondwet werd verleend door alle betrokken parlementen. Vertraging in de instemming door één of meer van de Belgische parlementaire vergaderingen brengt bijgevolg ook een beperking met zich mee van de mogelijkheden voor de Europese Unie en haar lidstaten als een geheel om de betrokken overeenkomst voorlopig toe te passen, zodat, mede gelet op het beginsel van de loyale samenwerking bedoeld in artikel 4, lid 3, van het Verdrag 'betreffende de Europese Unie'[8], slechts kan worden aanbevolen om ook in dit geval de parlementaire instemmingsprocedure zo snel mogelijk op te starten en te voltooien[9]."[10]

3.3. Dezelfde opmerking geldt, *mutatis mutandis*, ook ten aanzien van het voorliggende protocol.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Marnix VAN DAMME

[8] *Voetnoot 19 van het geciteerde advies*: Dat beginsel speelt een bijzondere rol in de externe betrekkingen van de Unie, in het bijzonder bij gemengde verdragen. Zie in dat verband o.m. C. HILLION, "Mixity and Coherence in EU External Relations: The Significance of the 'Duty of Cooperation'" in C. HILLION en P. KOUTRAKOS (eds), *Mixed Agreements Revisited. The EU and its Member States in the World,* Oxford, Hart Publishing, 2010; G. DE BAERE, *Constitutional Principles of EU External Relations*, Oxford, OUP, 2008.

[9] *Voetnoot 20 van het geciteerde advies*: De uitdrukking 'de parlementaire instemmingsprocedure … voltooien' betekent niet dat met de overeenkomst moet worden ingestemd. Het zou overigens de bevoegdheid van de Raad van State, afdeling Wetgeving, te buiten gaan om te adviseren dat met een bepaald verdrag (dat niet exclusief betrekking heeft op aangelegenheden die behoren tot de exclusieve bevoegdheden van de Unie) moet worden ingestemd. Een parlement dat zich tegen een voorgenomen internationaal verdrag wil verzetten kan uiteraard de instemmingsprocedure ook 'voltooien' door het ontwerp van instemmingsdecreet, -wet of -ordonnantie, en dus het verdrag, te verwerpen. In dat geval wordt de voorlopige toepassing uiteraard eveneens onmogelijk. Het spreekt voor zich dat in dat geval de Europese Unie, de andere lidstaten en de andere verdragspartijen onverwijld van die verwerping op de hoogte moeten worden gebracht.

[10] Adv.RvS 53.600/VR/V van 8 maart 2013, hoger vermeld, randnummers 3.3.1 tot 3.3.3.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 19 mei 2017.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS